

Овчар Алла Сергіївна
студентка IV курсу
Інституту кримінальної юстиції,
Національного університету «Одеська юридична академія»

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Важливим фактором вдосконалення чинного законодавства України на шляху до європейської інтеграції є реформа пенітенціарної системи, яка триває вже не перший рік. Черговий крок на цьому шляху було зроблено 18 травня 2016 р., коли на засіданні Кабінету Міністрів України та Міністерства Юстиції було представлено нову модель реформування Державної кримінально-виконавчої служби та вирішено ліквідувати Державну пенітенціарну службу України, і як наслідок 13 вересня 2017 року Кабміном було схвалено Концепцію реформування (розвитку) пенітенціарної системи України.

Метою Концепції є подальше реформування пенітенціарної системи України для беззаперечного дотримання прав людини та громадянина і гуманізації кримінально-виконавчого механізму. Постійне недофінансування системи виконання покарань, недостатня кількість кваліфікованого персоналу в установах виконання покарань (особливо психологів), «казармена» система утримання засуджених – всі ці проблеми покликана вирішити вищезазначена Концепція.

Запроваджена Концепція в рамках вказаних напрямів передбачає: 1) прийняття Закону України «Про пенітенціарну систему»; 2) створення нових профільних установ в системі виконання покарань: Адміністрації державної кримінально-виконавчої служби, Державної установи «Центр пробації», Центру охорони здоров'я; 3) прийняття нових норм харчування відповідно до європейських стандартів; 4) консервація малозаповнених (8-44%) установ виконання покарання задля економії бюджетних коштів; 5) будівництво нових установ виконання покарання на основі державно-приватного партнерства [1; 2].

Однак, вважаємо, що Концепція має суттєвий недолік в аспекті підходу щодо реформування персоналу пенітенціарної системи України. Так, погоджуємося з точкою зору фахівців, які вважають, що дане розпорядження Кабміну є Концепцією таємної прихованої тотальної мілітаризації пенітенціарної системи України, оскільки в першу чергу зазначена Концепція робить акцент на військовому обладнанні, відповідному озброєнні, новими системами спостереження та сигналізації, відстоює інститут пенітенціарних слідчих, нові засоби придушення непокорних тощо, забуваючи про реабілітацію та ресоціалізацію засуджених, що ніяк не відповідає дійсному стану кримінально-виконавчої системи в

Україні, адже за останні три роки мали місце всього два випадки масових заворушень та один випадок захоплення заручників. При цьому фахівці зауважують, що питання озброєнь та техніки ніколи не обговорювалося в Міністерстві юстиції проте чомусь саме на цьому питанні і була сфокусована і відповідна доповідь, і відповідна Концепція. Все це виглядає дуже дивним та не відповідає дійсному розвитку кримінально-виконавчих відносин [3].

Більшість міжнародно-правових стандартів, наполягають, що пенітенціарна система має бути цивільною, відкритою, прозорою, соціальною організацією. Персонал кримінально-виконавчих установ повинен бути демілітаризованим, і «ядро кадрів» пенітенціарної системи повинні складати фахівці у галуззі психологічних та гуманітарних знань. Тому потрібно переглянути і внести відповідні зміни до вищезазначеної Концепції, з акцентом на необхідність демілітаризації персоналу.

Проте поки не розпочато втілення даної Концепції в життя, мало що можна сказати про її дійсну направленість. Велика частина положень Концепції і справді виглядає декларативними, але лише час покаже наскільки ефективними є прийнятий нормативно-правовий акт.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 654-р // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250287747>
2. Уряд схвалив концепцію реформування пенітенціарної системи // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrainepravo.com/news/ukraine/uryad-skhvaliv-kontseptsiiyu-reformuvannya-penitentsiarnoi-sistemi-/>
3. Ягунов Д.В, Щодо концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України // Resonance.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://resonance.ua/shhodo-koncepcii-reformuvannya-rozvitk/>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Марчук А.І.